

CONSTANTINOPLE

 7 U. F. U. 10

Պալրգ-բագար Նաֆիլէ խան վերի յարկ ԹԻԼ 16

 7 U. F. U. 10

Այնժամայ. 40 մոմիս 1898.
- Կ. Թ. Գոյեճի տարեկան հաւն-
դենսները, - Ամսոյս 3 էն սկսեալ
երկու օր քաղաքիս պատուաւոր
սպորայիններէն երկուեւ բաղձու-
թիւն մը և կառավարութեան
տարձրատարեան անձինք գլուխ-
էն տեղւոյս Գոյեճի սրահը, Ձո-
ւեքշարթի մրցողներու ճառախօ-
սութիւնները լսուեցան, մեծ տը-
ղակարգութիւնները [ժողովը] հան-
դիսականաց վրայ, Հինգշարթի
տաւտանեան ժամը 1/2 էն (Գ. Թ.)
այս տարուան ութ շրջանաւարտից
երկու բանախօսութիւնները առ-

չէ՛րի կամուրջին վտանգաւոր ըլլալը ծանուցանելով, օսմանեան զօրաց անցքն արդիւրջ Նէնիշէ-հիբքի ետեւէն ընտանեաց հա-մար :

— Թուրք լրագիրքը որ Թեհրանի մէջ հեղինակ գործած աւեր, աւարակած էին, վերջին ծանօթու-թեանց վրայ կը գրեն թէ՛ մանա-ւանդ արիւնահեղութեան լուրերն չափազանցութեան ազատ չեն :

— Թուրք լրագիրքը կը ծանու-ցանեն, թէ Օգոստ. Սուլթանը Գաթաթաթի կուսակալէն իմա-նալով որ Մէհմէտ ուսթա անուն մէկը թերի ու կոշտ գործիքներով ընտիր անտուկներ կը շինէ և շատ գեղեցիկ դաշնակ մ'ալ շինած է, - Կ. Պոլիս բերել տուեր, 1500 զրջ շնորհեր, և հրամայեր է 500 զրջ ամականով զենել երկար ի-կայսերական ատաղձագործարա-նին մէջ :

— Հիւրէն պատերազմի տու-գանքէն 10000 լիւր որոշուեր է՝ Կրեմէի մահմետական կարօտեւոյ համար :

— Թեհրանէն-Հադիզաթ կը գրէ, թէ անցեալները Վանայ մէջ Աբրահամ էֆէնտին սպաննող ու փախչող նաւավար Յովհաննէսեան Միսակ բռնուեր է Մանուկի տան մէջ, ուր պահուած է եղեր :

— Տրապիզոնի նահանգի Կիւ-միւշխանէ գաւառի շատ կողմերն և Մազա գիւղախմբի մէջ անցեալ շաբթու ձիւն տեղացեր է, բայց շուտ հալուի է :

— Կիրասունէ 8 ժամ հետի Գու-լէգայա գիւղի մէջ 150 տուն այրեր, և միայն 50 տուն, 1 միլիթ, 1 պանդուխտ և Պ. Ջափիթի գործա-րանը մնացեր է :

— Ըստ նոր վիճակագրութեան՝ Եգիպտոսի բնակչաց թիւն այժմ մինչև 9 միլիոն 734 հազար բարձ-րացած է, մինչդեռ 98 տարի ա-ռաջ 2 միլիոն 400 հազար էր :

— Պաղատի Նէմո ցեղի Շէյխերէն Սալիմ՝ Մէհմէտ ու Բաշիտ էֆէնտիններն մայրաքաղա-քըս եկած են, Օգոստ. Սուլթա-նին համար 7 արաբ նոճիգ բերե-լով :

— Պուլղարիայէ գաղթեալ 14 մահմետականք՝ Ենիշէհիբի կող-մը զրկուեցան :

— Ոստիկանութեան նախա-րարութիւնը 1500 ական զրջ ամ-սաթնակով չորս քննիչ որոշած է, որոց պաշտօնը պիտի ըլլայ՝ կարգաւ չընել նահանգները և քննել ոստիկանութեան վիճակն :

— Թուրք լրագրաց լուր տըր-ուած է թէ՛ Հիւսէյնայի (Ենիշէհի) մէջ 100 ի չափ արբանեկաց հետ ասպատակող Ալի Գրիշին՝ անձ-նատուր եղեր և ներման արժա-նացեր է :

— Մեծ Եպարդոն, արտաքին ու ներքին գործոց նախարար և պետական խորհրդոյ նախագահն երկուշաբթի կայսերական պա-լատան մէջ ժողովեցան խորհրդ-դակցեցան :

— Ռուսիոյ կայսրը 100 հա-զար ֆրանք տուեր է Կրեմէի կարօտեւոյ համար :

Պատմական Պատմական Պատմական

Գաթաթաթի նահանգի կուսա-կալի օգնական կարգեցու արտաքին գործոց պաշտօնատան հպատակու-

թեան գիւնանի գլխաւոր անդամ Մէհ-մէտ պէյ : - Առաջին աստիճանի (Սու-մանիյէ) Պարսից Շահին փեսայ եւ ընդհանուր արարողապետ Ջահիր իւտ Տէյլէի եւ ներքին գործոց նախարար Մէհմէտ իւլ Միւլլէի : - Տրամոյի կառա-վարչութիւնն՝ երբեմն Ասիի կառա-վարչութիւնի Ռէշիտ պէյի : - Մուսուլի նա-հանգի կուսակալութիւնն՝ Թարապը-լուսը-Ղարալի զինուորական հրամա-նատար Արիֆ փաշայի : - Վաճառա-կանութեան ու հանրային շինութեանց նախարարութեան վաճառականական բաժնի տնօրէնի օգնականութիւն՝ Բո-պէր էֆէնտին-Ուլլայի առաջին աստի-ճան Պրոսպի նահանգի տոմարակալ Գուստի էֆէնտին : - Իմթիյազ ոսկի ու արծաթ՝ չքաղարմ՝ մայրաքաղա-քիս ուսական դեսպան Պ. Ջէնովիէ-ֆի : - Լիյազաթ ոսկի չքաղարմ՝ նոյն դեսպանատան առաջին թարգ-ման Պ. Մաքսիմիֆի :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամերիկայի ու Սպանիոյ պա-տերազմի վրայ այս շաբթու բա-ւական որոշ ու վճարական տեղե-կութիւններ կան : Սպանիա մեծ պարտութիւն մ'ալ կրած է, Ժա-մանակէ մ'ի վեր Գուալայի Սան-թիակոյի ծովախորշին մէջ ծովա-կալ Ջէրվէրայի տրամադրութեան ներքեւ գտնուող սպանիական նա-ւատորմին ոչնչացած է : Ջայսի պաշտօնէ կը հաստատեն ո՛չ մի-այն Ամերիկայէ, այլ և Փարիզէ և նոյն իսկ Մատրիտէ հեռագիրը, Մովակալ Ջէրվէրա տեսնելով Սան-թիակո քաղաքի և իւր նաւա-տորմին վտանգաւոր վիճակն, ծո-վախորշին դուրս ելեր, և իւր վրայ հսկող ամերիկեան նաւատորմին վրայ յարձակեր է : Ետտ սաս-տիկ եղեր է պատերազմն, բայց վերջապէս ամերիկացիք յաղթող հանդիսացեր են : Սպանիական մարտանաւ մը ծովասող եղեր, ուրիշ մը այրեր է, միւսները ա-մերիկեան մարտանաւերէն երկու ժամ հալածուելէ ետքը յաջող-բէն փախչի, սակայն ծանրապէս վնասուած : Մովակալ Ջէրվէրա՝ իւր նաւուն բոցերու մէջ գտնուած ատենն ալ քաջարար հրամաններ տուեր է, սակայն վերջապէս գե-րի ինկեր է թեւէն վերաւորուած, Գերի բռնուած են նաւ 1300 ըս-պանիական նաւաղբ :

Արդ կըսուի թէ՛ ամերիկացիք ցամաքին վրայ նոյնչափ գոհացու-ցիչ վիճակ չունին, որչափ ունե-ցած են և ունին ծովու վրայ : Թարաւոր մեռեալներէ զատ, հա-զարաւոր վիրաւորեալներ ալ ու-նեցած են, և Ամերիկայէ վերա-բոյժ, դեղ և այլ կարեւոր պի-տոյք խնդրած են :

Սպանիոյ մէջ թէպէտ յուզ-ման պատճառ եղած է Ջէր-վէրայի նաւատորմին չարաչար պարտութիւնը, բայց դեռ յու-սահատութիւն չկայ : պատերազմը շարունակելու յամառութիւնը գը-րեթէ ընդհանրապէս կը շարու-նակէ : Հանրային շինութեանց նա-խարարն զիտեր է թէ՛ պատե-րազմին շարունակութեան երբեք օգուտ չկայ Սպանիոյ համար, երկրին գանձային վիճակը բոլ-րովն պիտի վատթարանայ, և մինչև ցարդ ցուցուած քաջութիւ-նը բաւական է երկրին արժանա-

պատուութիւնը պահելու համար, իսկ ծովային ու ցամաքային զո-րութեանց նախարարը ընդհակա-ռակն կը պնդեն, յուսալով որ Գուալայի, Փիլիպեան կղզեխմբի և այլուր գտնուած սպանիական զօրքը վերջապէս պիտի յաղթա-հարէ ամերիկացիներն ու ապըս-տամբներն : Նախարարապետ Պ. Սակասթա ալ յայտարարեր է, թէ Սպանիա պիտի շարունակէ պատերազմը՝ Սանթիակոյի անձ-նատուր ըլլալէն ետքն ալ :

Յայտնի չէ Սպանիոյ այս տա-րապայման յամառութեան բուն պատճառն, կարծողներ կան, թէ Սպանիա կը յուսայ որ հուսկ ու-րեմն եւրոպա պիտի միջամտէ օգ-նէ Սպանիոյ, թէ և ինչպէս առա-ջին մեծ պարտութեանէն նոյնպէս այս երկրորդ ահաւոր պարտու-թեանէն ետքն ալ տակաւին օգ-նութեան շարժում մը չերևի եւ-րոպիոյ մեծ տերութեանց կողմա-նէ :

— Գաղղիոյ նախարարութիւնը կազմուեցաւ : Նախարարապետ Պ. Հանրի Պրիսոն, արտաքին գոր-ծոց՝ Պ. Տէլգաուէ, կազմուեցաւ իտալիոյ նախարարութիւնն ալ, Նախարարապետ և ներքին գոր-ծոց նախարար՝ զօրավար Բէլլու-քըս : արտաքին գործոց՝ ծովակալ Գանէվարո :

— Թէհրանէ լուր ելած է, թէ Պարսից Վեհ. Շահը յառա-ջիկայ աշնան յետագա պիտի չըր-ջագայի, և երկու ամիս պիտի տե-ւէ այս շրջապայութիւնը :

— Անգղիոյ նախարարապետ Լորտ Սալիսբըրի՝ երեսփոխանաց օմանց կողմանէ տրուած խնձրի մը մէջ ատենախօսելով՝ հետեւեալ խօսքերն ալ արտասաներ է. - «Անգղիա՝ ո՛չ Ամերիկայի և ո՛չ Սպանիոյ կողմը կը բռնէ : Անգղի-ոյ փափաքն է՝ կարելի եղածին չափ շուտով արդիւն արեւհե-ղութիւնը : Կրնամ գոհութեամբ յայտարարել, թէ երբ վերջ տըր-ուի պատերազմն, քաղաքական հորիզոնի վրայ մտաւորութիւն պատճառող ամպ չտեսնուի : Անգղիա այս օրերս կարեւոր դաշ-նադրութիւն մը հաստատած է ամենամեծ և ամենաքաղաքակրթ-դրացւոյն հետ : Այս դաշնադրութե-թիւնը փարատեց՝ վերջին ժամա-նակներս յերեւան ելած պատե-րազմական երկիւղները : Եթէ այս դաշնադրութեան հաստատութիւ-նը կարելի չըլլար, ցաւալի վի-ճակ մը յառաջ պիտի գար : Անգ-ղիոյ կառավարութեան և չինաց կայսեր յարաբերութեանց տա-րապայման ձգտման հաւատարմ-ներէն չեմ : Մեք չեմք կրնար Զի-նաստանի ներքին ու զինուորա-կան գործոց վրայ ըստ ամենայնի աղբեցութիւն ընել, որպէս կը-նեմք ի Հնդկաստան : Գալով Զի-նաստանի մէջ չինուկիք երկա-թուղեաց խնդրոյն՝ մեք ալ անդ-այնչափ արտօնութիւններ ու թոյլ-տուութիւններ պիտի ունենանք, որչափ ունին ուրիշ տերութիւնք : Վերջապէս ի Չինաստան մեր աշ-խարհակարգական ընթացքը՝ յիշ-եալ երկրին բնական ընթացքն ահ-պանելու համար հիմնեալ է, և զայս գործադրելու միակ միջոցն է՝ զՉինաստան հարկադրել կարգ-

մը բարենորոգմանց գործադրու-թեան համար : »

— Հնդկ-Աֆղան սոհմանի վրայ միւլեանդ ցեղ մը՝ անգղիա-ցի պաշտօնէի մը երեք սպասա-ւորաց վրայ յարձակեր, երեքն ալ ծանրապէս վիրաւորեր է, ու-րոց մէկը քիչ ետքը մեռեր է, Պաշտօնեայն յարձակման ատեն բացակայ է եղեր :

— Անցեալները Ռուսիոյ Թիւր-քիստան նահանգի մէջ ռուս զո-րաց վրայ յարձակող և անոնց մէկ քանին սպաննողներէն վեց գլխաւորը մահուան դատապարտ-ուեր են :

— Բէշլէյի մէջ և շրջակայքը ամսոյս 16 ին կաղինի մեծու-թեամբ կարկուտ և յորդառատ անձրեւ տեղալով՝ քանի մը հա-զար պատուհաններու ապակիներ ջարդակոտոր եղեր և պարտէզներ ու արտեր շատ վնասուեր են, Գա-ղաքին ստորին կողմերը հեղեղ-ներէն ողողուեր են, և քանի մը ընտանիք մահապուր ճողորպեր են մահուանէ :

— Ամերիկայի մէջ իգական սեռն ալ մեծ եռանդ կը ցուցնէ պատերազմի համար : Գանի մը միլիոնատեալ աղջիկներ որոշեր են թողուլ իրենց փափկասուն կեանքը, և երթալ դարմանել ժանտառիկէն հիւանդացեալ հա-սարակ զինուորները : Էլլի անուն 26 տարեկան աղջիկ մը՝ քննութե-նէ անցեր, և Թէհրան նահանգի մէջ զօրաց գումարտակի մը սպայ գրուեր է, Վէնսիկիթօն անուն աղջիկ մը՝ Արգանաս քաղաքի հետեւի վաշտից միոյն հրամանա-տար եղեր է : Տիկին Վանան՝ Նիւ-Եորքի հռչակաւոր լրագրաց մի-ոյն պատերազմական թղթակցու-թիւնն յանձն առեր, և պատե-րազմական վայրերն երթալու հը-րաման ստացեր է զինուորական նախարարութեանէն : Սօնկէլտըր անուն մանկամարդ, հարուստ ու գեղանի օրիորդ մը՝ ծովային նա-խարարութեան դիմեր է զրահա-ւորի մը մէջ նաւաստի ըլլալու համար : Միացեալ Նահանգաց գլխաւոր քաղաքաց մէջ գերա-սանութիւն ընող և տարին քանի մը հարիւր հազար ֆրանք շահող օրիորդ և տիկնայք ալ պէտք ե-ղած տեղերը գիմեր են՝ զինուո-րական ո՛ր և է ծառայութեան մէջ գտնուելու համար :

— Ի Պէրսիոյ խնձրի մը մէջ գտնուող երկու Ամերիկացիք զայ-րացմամբ մեկնել են, ճաշէն ետ-քը Հովանայի (Գուալ) սիկառա տրուելուն համար : Սիկառաները նետեր և իրենց մեծ նախատինք համարեր են այդ մեծ արանքը :

— Ռուսիոյ Մոսկուա քաղաքի մերձակայ Պուշկովի գիւղաքա-ղաքի մէջ գիշեր ատեն հրդեհ պատահելով՝ 3000 է աւելի տուն ու խանութ, 2 եկեղեցի և 10 մարդիկ հրոյ ճարակ եղեր են :

— Աղբաւանդիոյ մէջ Բոլիւի անուն 19 տարեկան աղջիկ մը՝ իւր նշանածին կողմանէ մերժուեր է, ծնողքը 240 ֆրանք տուելի դրամ վճարելու անկարող դատ-նուելուն համար : Այս մերժմա-նէն քիչ մ'ետքը Գրետի ֆոնսիյէ դրամատան տոմարու վիճակա-հանութեան 50000 ֆրանք պար-գեւ շահեր է աղջիկն, և արդ 30 է աւելի հետամուտ ունի ամուսնու-

թեան համար : Արդեօք ո՛րչափ զղջացած է մերժող երիտասարդը :

— Գաղղիական թրանսալթան-թիւք ընկերութեան Պուրկոնեք անուն շոգենաւն՝ որ Հալլի ու Նիւ Եորքի մէջ կերթեկէր, 800 ուղևորներով Նիւ-Եորքէ Հալլի երթալու ատեն՝ Սալլը Իսլանտ կղզւոյն կողմերը երկուշաբթի Գը-րովաթիոյ անուն անգղիական ա-ռագաստանաւու մը ընդհարելով ուժգին՝ 600 ուղևորներով ան-դընդատոյց եղեր է :

— Ի Պատէն-Պատէն մէկ աւուր մէջ 3 գերմանացի սպայք անձ-նասպան եղեր են :

— Աւստրիոյ Բէթրիչ քաղա-քի մէջ բուռն փոթորիկ մը պա-տահեր, զօրանոցի մը մէջ երեք զինուորք կայծակնահար եղեր մե-ռեր, զօրանոցին շրջակայ հիւղերն վեր և արտօրայք աւեր եղեր են :

— Լէմպէլի մէջ 200 տուն, 2 եկեղեցի, 1 սինակոկա, 1 վար-ժարան այրեր, և 500 ընտանիք անպատար մնացեր են :

Փոռնի հետ բաժանորդու-թեան հաշիւ ունեցողներէ կը խնդրուի անյապաղ վճարել, և դժգոհութիւն չպատճառել :

Դ Ր Ս Մ Ա Կ Ա Ն

Կ. Պոլիս, 27 Յունիս 1898	
Օսմանեան Թոնոսիոյտ . . .	24-24
Ռումէլի երկաթուղի ծրարագ 109-25	
Բրամուէյ	1.0. 870 20
Մէհմէտի	108- 1
Օսմանեան լիւրս 100 դրուէն	
Մէթալիք	97-
Հինգնոց	102- 8
Վեցնոց	102-20
Ռուպի թղթագրամ . . .	8-34
Թասֆիլ	18-
Ռուսիոյ Բուլ	90-
Գաղղիական լիւր	87- 4
Անգղիական »	109-37
Գրիմից	51- 7

ՎԵՊ ՄԸ

ՄԻՆԱԲԱՆՁԻՐ

1850 ի Դեկտեմբերի խոտա-շունչ իրիկուն մ'էր. ձիւնը արդէն իւր թանձր խաւով ծածկած էր գետինը. անտառին ծառերը՝ կը մախքի պէս ձիւնապատ չորցած ճիւղերն վեր բարձրացուցած՝ տը-խուր երևոյթ մը կաւեցնէին. ամէն կողմ գերեզմանային լուսթիւն մը : Ետքը չկայ : Անցորդ մը միայն կը նշմարուի հեռուէն : Ո՞վ է որ ան-բոյն թուշոյ մը պէս կը տատանի աստ անդ : Կին մ'է նա, մայրա-պետի զգեստներով և գլուխը հաստ ցլիսի մը առած, անկանոն ու մեծ-կակ կօշիկներով : Վայելուչ և սի-րուն գիմադճներով դէմք մը, նը-շաճ քաղցած և չափաւարկապէս աչքեր, որ յաճախ անմեղութեան նշան են : քաղաքէն յայտնի էր որ շատ յոգնած և ուժաթափ էր : սարսափով շարունակ չորս կողմը կը նայէր՝ աչքերուն բիւրերը խո-չորցած և քթին տակէն՝ կը մրմնջէր. « Ո՛հ, Աստուած իմ, կորսուեցայ ես ի՞նչ պիտի ընեմ ո՛ւր ես ճանիչ . . . արդեօք իմ վրաս ինչեք կը մտածես : Ո՛հ, Աստուած իմ, եթէ ես անկարող ըլլամ, իմ վրէժիւնդիւրս եղի . . . և այն օրը որ եւրոպայի ամուս-նութիւնն ըլլայ և ես իմ նպատա-կիս չհասնիմ, շանթ մ'ալ ինձ

զրկէ, որպէս զի խնայն ոչնչանաւ . . . բայց այլեւս անկարող եմ քայլելու, ալ սրունքներս զիս չեն տանիր . . . կը դողամ . . . »

Արդէն մութը կամայ կամայ սկսած էր. մանկամարդն յանկարծ կանգ առնելով ճիշ մը արծակեց « Ա՛հ, ուրուականը, ուրուականը . . . օգնութիւն . . . բայց ձայնը իւր մէջ խեղդուելով տարածութեան մէջ կորսուեցաւ. ցուրտին սաստկութիւնէն ուղեղը զրդուեալ էր, ինչպէս շատ անգամ կը պատահէ ճամբորդաց ծառին կոծող ուրուական կը կարծէր. վերջապէս այսպիսի զուտանցանքներու մէջ, դեռ ինչու անկարող, որուն յարգուեց առնոյ ըսն մը. ալ բան մը չէր գտար . . . »

Վերջինէն էր այս խեղճ մանկամարդ օրիորդին անունը. հազիւ 20 տարեկան, աղետական ընտանիքէ. հայրը մեռած էր հինգ տարի առաջ . . .

Վերջինէն սիրահարած էր Տանիէլ անուն 23 տարեկան, միլիոնատէր և աղիւն երիտասարդ մը. երջանիկ էին երկուքն ալ, բայց ինչպէս ձախորդութիւնը, նոյնպէս երջանկութիւնն ալ երկարատեւ չէ. վառ գի օրիորդ Եւգենիէ՛ որ Տանիէլի գրագիրն աղջիկն էր, ան ալ կը սիրէր զՏանիէլ, աւելի շահախնդրաբար, թէ՛ քանի մ'անգամ փորձեց անոր սիրտը գրաւել, բայց ասպարեղին եղան փորձերը. ուստի վատօրէն դաւադրութեան դիմեց . . .

Այս գործը յանձնեց երկու վաղեմի սրկաներու, զանոնք կաշառելով. Մայիսի մէջ գեղեցիկ օր մը, Սալբէթի յիմարանային դրան առջև կառք մը հասաւ. մէջէն մանկամարդ օրիորդ մը դուրս կը հանէին երկու մարդիկ՝ օգնելով անոր. Օրիորդ Վերջինէն էր, և այդ երկու մարդիկ Եւգենիէն վարձած սրկանները, որ յաջորդէին թմրեցողիցի դեղի մը ազդեցութեամբ ապուշ դարձնել խեղճ աղջիկը, և յիմարանոց կը բերէին իւր բժշկութեան կարօտ. Վերջինէն համար ցաւալի ողբերգութիւն մ'էր, որուն միակ դերասանը ինքն էր. Վերջապէս ներս տանելով՝ տեսուչին յանձնեցին, ըսելով թէ ապուշ մ'է, որ ըրածը, ըսածը չգիտէր. անունը Մարի է. ահաւասիկ մէկ տարուոյ համար վճարում մը. և կը խեղդէին որ չըրկէն մինչև որ զիրենք չտեսնէ. և լաւ խնամք տարէք ըսելով՝ մեկնեցան երկու մեծ ապատիւնները. Աւերորդ է ըսել թէ առատօրէն վարձատրուեցան Եւգենիէն, Եւգենիէն ասիկայ բաւական չը համարելով՝ լակոնական ոճով նա՛մակ մ'ալ գրեց Տանիէլի, Վերջինէնի գիրը կեղծելով, հետեւեալ պարունակութեամբ . . .

« Աղիւն Պարսն կը ցաւիմ որ չպիտի կրնամ երջանիկ ընել զձեզ. Ուստի ազատ էք ձեր ընտրութեան մէջ . . . »

Վերջինէն Եւգենիէն յաջողութեան առաջին քայլն առած էր . . .

Վերջինէն գրեթէ չարաթի մը չափուր լուսնէր անցած գարձածէն. անտարբեր էր ամէն բանի. բայց քանի մը ամիս վերջ ալ ամէն բան լինեցած էր, վասն զի կազմուածքը

շատ լաւ ըլլալուն համար տրուած դեղը պէտք եղած ազդեցութիւնը չկրցաւ ընել, և օրիորդն նախկին առողջութիւնը վերստին գտաւ մէկ ամեոյ մէջ. սկսաւ մտածել թէ ո՛ր կը գտնուի և ի՞նչ պատճառաւ, բայց շատ դժուար հասկցաւ թէ Եւգենիէն մատը կար այս գործին մէջ. քանի մ'անգամ առաջարկեց տեսնել, որպէս զի թողու զինքն, բայց մտիկ ընող չեղաւ. այն առն հասկցաւ որ վախճելէն ուրիշ բան չկայ, և այն օրէն սկսեալ պէտք եղած միջոցները միտուեց. - Օր մը կերպով մը ձեռք ձգեց քիչ մը շարժանով, քանի մը կաթիլ գնելով մայրապետին գինիի գաւաթին մէջ, խաթունը խորքունի մը մէջ մշիկ մշիկ քնացաւ. Վերջինէն անոր հագուստները և գլխարկը դնելուն պէս, շիտակ դուռը յառաջացաւ. Այն իրիկունն օդը բաւական ցուրտ ըլլալուն դռնապանը աւերորդ սեպեց նայիլ թէ ո՞վ էր գաղտը, միայն համազգեստը տեսնելով՝ բաւականացաւ . . .

Վերջինէն ուրախութիւնը անչափ էր, ալ աղատ էր՝ կրնար իւր սիրելիները տեսնել, բայց բան մը կար որ գէշ էր. - օգին խտուութիւնը և ճանաչող չգիտնալը. Ուստի յանգէտս ալ կողմի ճանաչել շիտակ ծառուղին մտաւ, որ մեծ անտառը կը հասնէր միւս ծայրը. 3 ժամ շարունակ քալեց. Այնուհետեւ եղածն յայտնի է. ուշաթափ ու ցրտահար ինչու գետնին. նոյն ինքն Վերջինէն էր. գրեթէ տասը վայրկեան նոյն վիճակին մէջ կեցաւ . . .

Այս միջոցին ձիաւոր մը կանցնէր երկու մարդով. Լուիսի էր, հաշակաւոր աւաղակը, որ տեսնելով օրիորդին վիճակը, հետաքրքրուելով քովը մօտեցաւ. կը քննաւորէ, միմեջեց. . . - Հէյ, աղջիկ, արթնոյ՛ր, ո՞վ ես դու, ինչ գործ ունիս աստ . . .

Վերջինէն թեթեւ շարժում մը ըրաւ. Աւաղակն քիչ մը ուսմանցով օր կազմուելու . . . Օրիորդը համառօտաւ պատմեց անոր, և խոստացաւ պարգև մը տալ՝ մինչև իւր տունը տանելու համար. Լուիսի անմիջապէս իւր մարդոց մէկուն ձիուն վրայ դնելով՝ իւր խրճիթը փոխադրեց. անդ աւաղակին կինը պէտք եղած խնամքները ընելէ յետոյ հագուստները փոխելով, հետեւեալ առաւօտ մօրը քով դարձուց . . .

Աւերորդ է ըսել թէ մայրը օրջափ կուրախանայ երբ իւր աղջիկը գէմը կը տեսնէ. իրեն համար մեռած մ'էր որ յարութիւն կ'առնուէր. Վերջինէն եղածները մօրը պատմելէ ետքը խնայն ուստի կանուութեան լուր կուտան՝ պէտք եղածը տնօրինելու համար . . .

Գոմիսէրը՝ բարեմիտ և գործունեայ մէկը ըլլալով՝ պէտք եղած տեղերը լուր զրկելով վերջապէս կը յաջողի չարագործներէն մին գտնել, որ քիչ մը վարանելէ յետոյ ամէն բան կը խտուովանի, որուն բուն պատճառը Եւգենիէն ըլլալուն, առանց ժամանակ կորսնցնելու՝ Գոմիսէրն անոր տունը կերթայ գործակատարին հետ . . .

Ինչպէս արդէն ըսինք, Եւգենիէն զրկած նամակը Տանիէլի մեծ

վիշտ պատճառած էր, բայց երբէք չէր խորհած նամակին գիրը ուղարկութեան առնուլ. Շատ ցաւեցաւ, լացաւ, բայց անօգուտ էր ըրածը, ինչու որ սէրը հրամայական չէ, և քանի որ այդպէս է, Վերջինէն ազատ էր ուրիշը սիրելու, նոյնպէս ալ ինք . . .

Այս միջոցին, Եւգենիէն առիթն օգտուելով կը շնորհ Տանիէլի սիրտը գրաւել, իւր փառամուրութեան և շահախնդրութեան յագուրդ տալու համար . . . Միւս կողմանէ Տանիէլ ալ երկար չկրցաւ դիմադրել կանացի չորրորդութեան, և ամուսնանալ խոստացաւ Եւգենիէն . . .

Գեղեցիկ օր մ'էր. Տանիէլի տան առաջ կառքերու բաղնիքին մը կար. Տանիէլի հրաւիրեալներն էին, Եւգենիէն հետ առնալով ինքն ուղեւորները. առնալով ալ ուրախ էին, բայց միայն Եւգենիէն քիչ մը տխուր կ'երևէր. խղճի խայթ մը ունէր անշուշտ, գիտէր ըրած անիրաւութիւնը. Այս թատերգութիւնը շատ երկար չտևեց. Գոմիսէրը շատ լաւ և ճարպիկ կերպով կատարած էր գերը. Լուիսի Տանիէլի հարսանիքը, անմիջապէս գտուեցին, և առանձին տեսութիւն մը խնդրեց . . .

— Պ. Տանիէլ, գիտեմ թէ դուք պատուաւոր անձ մ'էք, բայց ցաւելով ձեզ անհաճոյ լուր մը պիտի տամ. ձեզ կողակից ըլլալը Օր. Եւգենիէն օրինաց առջև յանդուր մ'է. ուստի պարտաւոր եմ յանուն օրինաց հարցաքննել զայն (Պատմեց նաև ի՞նչ պարագաներու մէջ ըլլալը և ապացոյցով հաստատեց) . . .

Տանիէլ՝ այլ յայլմէ՝ աստ անդ կը նայէր, և սիրտը այն աստիճան կը բարակէր որ քրտինքի մեծ կաթիլներ յօնքերէն վար կը վաղէին. ուրիշ ճար չկար՝ պէտք էր իմանալ Եւգենիէն և հարսանիքին հանգէտը դադարեցնել . . .

Տանիէլ առանձինն երբ իմացուց եղբորութիւնը, Եւգենիէն՝ որ արդէն յիմար մը դարձած էր, և ամէն հարցման պատասխան միշտ հետեւեալ կը պնդէր « չէ՛, չէ՛ . . . չեմ գիտեր . . . չեմ ճանչնար նաև զձեզ . . . » ո՞վ էք դուք . . . ի՞նչ կուզէք . . . ես հարս պիտի ըլլամ . . . մոմերը թող վառեն . . . նըռաղները հնչեցունեն, թող . . . ես միշտ Տանիէլը գիտեմ . . . ա՛հ, ո՛ր եմ, ո՛ր կը գտնուիմ . . . կարծես դժոխքին բոցերը ճակատս կ'ալլեն . . . ո՛հ, փողեր, ճիշտ անոնք են, Գարբիէլեան փողեր . . . արեգակն ալ վրաս կը ծիծաղի . . . »

Գոմիսէրը արդէն զայն խոհեմութեամբ կառք դրած էր, հիւանդանոց մը փոխադրելու և անդ դարմանելու համար . . .

Աւերորդ է ըսել թէ հիւերը բաժնուեցան գլխիկը, և այս տեսարանէն զգած ուսած . . .

Երեւակայեցէք թէ ի՞նչ մեծ եղաւ Տանիէլի ուրախութիւնը, հաստատելով Վերջինէնի հաւատարմութիւնը. Երկու անմեղ սրտերը դարձեալ իրար փոքրեցան. Այս դէպքէն շարաթ մը ետք, փառաւորապէս կատարուեցաւ Տանիէլի հետ Վերջինէնի երջանիկ ամուսնութիւնը. Վերջինէն Ստուտա՛ծ, - Թարգմ. Մ. Ամենայն

ԿԱՐԵՆԻՐ ԱՉԻ ՄԷ
Ժրաջան և աշխատասէր երիտասարդ մը, յոյժ գիւրամասնէի վարձով, յանձն կառնու ամէն տեսակ ծառայութիւններ. Կրնայ յարմարիլ թէ՛ առեւտրական և թէ՛ արուեստական գործերու. Բաւական ատեն գեղազործութեան աշխատակցած ըլլալով՝ բըժըղի մը քով օգնականի պաշտօն և ծառայութիւններ կրնայ կատարել. Պէտք ունեցողները իրմէ գոհ պիտի մնան. Հաւատարմութիւնը և պարկեշտութիւնը ապահովեալ է. Դիմել լրագրիս գրասենեակը, Կ. Պոլիս՝ Պալլադ պաղար՝ Նաֆիէ խան՝ վերի յարկ թ. 46 . . .

Հաւանոս քաղաքում իմ տօնից և ծիսից Հայաստանեայց առաքելական ուղղափառ Ս. Եկեղեցւոյ, ի պէտս ազգային Նախարարութեան, - Աշխատութիւն Արթ. Տ. Խորէն աւագ քահանայի Փէճիկմանեան, վաւերացեալ ի Կրօնական Ժողովոյ ազգային կեդրոնական վարչութեան, Կը վաճառուի մայրաքաղաքիս լրագրավաճառաց խանութները . . .

Ե Ռ Ա Ջ Ա Յ Ն
ԵՐԳԵՅՈՒԹԻՒՆ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻԻ
Ձայնագրեց
Լեւոն Մ. Զիլիկիսեան
Իզմիր
Տպագր. Մամուրեան
4898
Կեդրոնատեղի՝ Տպարան-Գրատուն - Կազմատուն Մամուրեան Իզմիր, Մօտա փողոց՝ թիւ և - Դին 20 զրէ . . .

ՆՈՐ ԱՅԲԵՆ ՍՐԱՆ
ՊԱՏԻՐԱՅԻՆ
Պատրաստեց Կ. Վ. Պալապան. Գրատուն Մամուրեան Իզմիր, - Դինն է 20 փարայ . . .

ԿԱՐՃ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ
ԳԱՂՂԱՐԵՆ ԼԵՁՈՒՆ
Սահուն կեցոյի խօսիչ ուսանելու
Հեղինակն է տղթոր Բիշարտ Ս. Բօլէնթալ, ի Հայ վերածած է Պ. Սուրեան, նախկին թարգման-քարտուղար և փոխհիւպատոս անգղիական հիւպատոսարանաց ի Տաճկաստան. - Հրատարակել՝ Վ. Յ. Մարգարեան. - Կը հրատարակուի հետզհետէ. Ա. տետրի գինն է 5 զրէ. երկրորդին՝ 3. Զնայեալներն՝ 2 ական զրէ. - Ամբողջ գործին բաժանորդագրութիւնն է 20 զրէ . . .

ՄԱՆՐԵՍԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ
Մեծարգոյ Տոքտոր Տաղաւարեան - Ան այս գործը կը պարզէ մանրեւարանական բոլոր տեսութիւններն. Երեւոյթներն ու օրէնքները, և ապա թուելով մանրեւերէն առթեալ տարափոխիկ հիւանդութեանց գլխաւորները, կը նըշանակէ անոնց դէմ պաշտպանութեան և կուրելու միջոցներն ու դարմանները. - Դինն է 40 զրէ. կեդրոնատեղին՝ Ձարդարեան գրատուն, Կ. Պոլիս, Ձարդարեան լար- Եօդուր . . .

ՄԱՐԳԱՐԵՍԵՆԵՐ
Մանկապարտեզի - Ծաղկոցի Տղայոց
Կուսուցանէ կարգաւ, գրել, զձեւ, երգեր, խաղեր, առականեր, հանելուկներ, - Հրատարակել՝ զրաւաճառ Վ. Յ. Մարգարեան. - Դինն է 50 փարայ. կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով . . .

ՆԱՄԱԿԱՆԻՐՈՇՄ (Վիոլ)
Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ՛ Ղալաթիոյ Տէմիր խանէ Կ. Պոլիս Պաղէ գափու Խալի Ձապթիլէ ծառայէի թ. 30 խանութը փոխադրուած եմ, և ըստ առաջնոյն նամակագրոյմի հաւաքածօյի (բօլէքսիօն) համար առուտուր կընեմ գոհացուցիչ գիներով, և միանգամայն մեծ ու վերք քանակութեամբ. Պատրաստ եմ՝ թըղթակցութեամբ ալ կատարել տոյն գործողութիւնը, նաև նամակագրոյմի արժէից փոխարէն՝ եթէ ուղիւ, գիրք և գալոցական պիտոյք ալ զրկել . . .

Մարտիրոս Առաքեալ

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՆԶԱՏԻ ՀՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
Կարգի, ստամոքսի և աղիքներու ամէն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և ամէն ջրային տկարութեան, ու ծախափութեան և տխրութեան համար. կը ընջէ և անհետ կընէ ամէն տեսակ անշարժութեանց հետքերը. Սըրտի և երկխմանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի. արիւնը մաքրելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ. Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախտաւորութեան, կծուութեան, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ ցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չարաւորէ, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտերով թիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ՝ ուժեղ և բնական դիմք կը զգեստեն . . .

ONCUEHT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պարամաական յատկութեանցը ՀՀաւասարի բընա ուրիշ դեղ մը. Հին կամ նոր Թուրաւոր վէրքեր, ուռեքք, քաղցկեղ (շիւրիֆեզի), սրտեւից և ստեւեց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կը լաւանան. օգտակար է նաև հարուրի, հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ յօդացաւ (եկ) ըստած հիւանդութեան. Իւր կաղաւորիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոլը (սըրճաւ) հիւանդութեան ապականիչ գործութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրուէ . . .

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր ավի վրայ, որ կը գտնուի ամէն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պաղէ-գարու Թալ-խանի կողմերը Պ. Գառապրեանի դեղարանը, թիւ 7, կը ծախուի . . .

Աւելի առնել ուղղորդ կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօքթոր Հոլլոու, ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533 . . .

ՏՆՈՒՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա.
ՏԱՊԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՊԵՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս Զիլմպիլի-խան թ. 18-19